

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoE/20/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514206306
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8514206306.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho č. 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, proti povinnej S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. č XXX, o vymoženie 2.772,90 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 4Er/692/2014-24 zo dňa 08.01.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa žiadosť súdneho exekútora JUDr. Jána Ondáša, Exekútorský úrad Košice zo dňa 16.12.2014 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku; § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní; § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb, Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

V odôvodnení uviedol, že oprávnený podal exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie 2.772,90 Eur s prísl. Na základe právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku Stáleho arbitrážneho súdu zriadeného spoločnosťou Slovak arbitration court, s.r.o. so sídlom v Bratislave sp. zn. 388/07/14 zo dňa 24.09.2014. Súdny exekútor JUDr. Ján Ondáš požiadal súd o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Súd prvého stupňa zistil, že oprávnený a povinná uzavreli dňa 07.11.2012 Zmluvu o revolvingom úvere č. 8500017259. Pri podpise úverovej zmluvy podpísala povinná rozhodcovskú zmluvu. Keďže povinná bola v omeškaní s plnením peňažného záväzku oprávnený sa obrátil na Stály arbitrážny súd na základe rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi stranami. Rozhodca návrhu oprávneného v celom rozsahu vyhovel.

Mal za preukázané, že uzavretá zmluva podobne ako rozhodcovská zmluva sú formulárové zmluvy, ktoré nemala možnosť druhá strana meniť a ktoré používa oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti v prípadoch uzatvárania dohôd rovnakého druhu a neurčitého počtu. Takto dojednanú rozhodcovskú zmluvu s absenciou individuálnosti jej dojednania súd považoval za neprimeranú zmluvnú podmienku. Takéto dojednanie podľa názoru súdu dosahuje intenzitu hrubého nepomeru zmluvnej podmienky v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s príslušnými ustanoveniami najmä § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej neplatnosť. Za takéhoto stavu potom rozhodol vo veci orgán, ktorý na to

nemal právomoc, čo je jednou zo základných požiadaviek právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu, na ktorú súd pri posúdení žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie musí prihliadať.

Na základe vyššie uvedeného súd prvého stupňa zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený.

Poukázal na to, že rozhodcovská zmluva č. 8500017259 nebola nikdy podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, čo vyplýva z bodu 2 rozhodcovskej zmluvy, ale aj z práva na jednostranné odstúpenie od nej. Je samostatným právnym úkonom, ktorého uzavretie je možnosťou a nie povinnosťou. Rozhodcovská zmluva spĺňa charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť preto neprijateľnou podmienkou. Poukázal pritom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3M Cdo 14/2011 zo dňa 22.11.2012. Z formulácie rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že spory zo zmluvy o revolvingovom úvere môžu byť riešené buď v konaní pred všeobecným súdom alebo pred rozhodcovským súdom, a teda konanie pred rozhodcovským súdom je len alternatívne.

Na základe uvedeného oprávnený žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Oprávnený si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré špecifikoval.

Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa vydal vyšší súdny úradník. V spise sa nachádza vyjadrenie zákonného sudcu, že odvolaniu oprávneného nemieni vyhovieť, a preto nariadil vec predložiť odvolaciemu súdu podľa § 374 ods. 4 O.s.p..

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci kompetencií podľa § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 1, 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam uvedenými.

Vychádzajúc zo zákonnej úpravy spotrebiteľských zmlúv, za neprijateľnú podmienku sa považuje taká, ktorá je obsiahnutá v štandardnej formulárovej zmluve, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán a je (musí byť) v neprospech spotrebiteľa.

Pokiaľ odvolateľ poukázal na to, že rozhodcovská zmluva bola v tomto prípade samostatná a individuálne dohodnutá a účastníci ju uzatvorili slobodne a po zvážení všetkých náležitostí (že nejstvovala podmienka uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy za účelom uzatvorenia zmluvy o úvere), tak k tomu odvolací súd poznamenáva, že rovnako ako samotná zmluva o revolvingovom úvere aj rozhodcovská zmluva sú spísané na predpísanom tlačive, ktorého obsah nemohol dlžník ovplyvniť a musel sa mu podriaďiť. Uzavreté sú v ten istý deň (07.11.2012).

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli

vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj na za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci preformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľia.

Odvolací súd poznamenáva, že o doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Právna veda na tento problém reaguje Kristiánom Csachom: „Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu „vnúti“ štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojím konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami.“ In: Štandardné zmluvy, str. 214, Vydavateľ Aleš Čeněk, 2010).

K rozhodcovskej zmluve má najbližšie ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ (vrátane dôvodovej správy). Uvedené ustanovenie je svojím obsahom najbližšie problémovej zmluve „...vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní“.

Uvedené ustanovenie sa má vykladať z pohľadu spotrebiteľa a jeho ochrany a nie z pohľadu dodávateľa (porov. internetovú diskusiu na otázku neprijateľnosti doložky, ktorá ponúkala na výber medzi štátnym a rozhodcovským súdom: <<http://www.lexforum.sk/247>> Kristián Csach: „Takže otázne je, ako by som posúdil reálne možnosti, ktoré by nastali:

1. Spotrebiteľ by inicioval konanie na RS - OK, RS môže konať (písmenko r) nezakazuje, aby spotrebiteľ sa na RS obrátil, zakazuje iba to, aby to bol jediný orgán, na ktorý sa môže obrátiť).
2. Spotrebiteľ by inicioval konanie na súde - OK, súd môže konať
3. Dodávateľ by inicioval konanie na súde - OK, súd môže konať

Samozrejme, problematickou by bola tá najočakávanejšia:

4. Dodávateľ by inicioval konanie na RS - klauzula je neprijateľná, ak nie je alternatíva daná pre spotrebiteľa, aby rozhodcovské konanie zastavil a „odsunul“ na iné bojiisko.

Podľa dôvodovej správy k § 53 ods. 4 písm. r/ OZ „spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú“.

Teda podľa Csacha doložku nie je možné akceptovať, ak by vyžadovala od spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Teda ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ OZ nie je o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži.

Povinná ako spotrebiteľ pri predmetnej rozhodcovskej zmluve nemá na výber, ak bude žalovaný na rozhodcovskom súde. Odvolací súd zastáva názor, že možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna,

pretože takmer s pravidelnosťou podávajú rozhodcovské žaloby veriteľa. V prípade, že výnimočne uplatňuje svoje právo spotrebiteľ, využíva štátny súd.

Osobitné vyjednanie sa má sledovať z pohľadu ochrany spotrebiteľa, to znamená, že spotrebiteľ si z určitých dôvodov osobitne vymieňuje nejakú klauzulu, lebo má preňho nejaký osobitný význam.

Spôsob, akým bola zmluva spotrebiteľovi - povinnej - predložená, je skôr o nevhodnom predložení zmluvných podmienok, vo vzťahu ku ktorým oprávnený sledoval ich vylúčenie spod režimu súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok, čo predstavuje nekalobchodnú prax v zmysle § 8 ods. 4 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

V čase rozhodovania odvolacieho súdu oprávnený nepreukázal osobitné vyjednanie, resp. že by si povinná vymieňovala rozhodcovské konanie (§ 53 ods. 3 OZ).

Odvolací súd preto nemal najmenší dôvod na to, aby vylúčil režim súdnej kontroly neprijateľných podmienok len kvôli zdánlivej možnosti voľby, pred ktorým orgánom bude strana uplatňovať svoje právo.

Pre porovnanie dáva odvolací súd do pozornosti § 90 ods. 3 zák. č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kde oprávnený má možnosť nájsť modus vivendi, ak tak vehementne chce docieľiť arbitrážny proces pre spotrebiteľa.

Odvolací súd poznamenáva, že inštitút individuálne dohodnutej podmienky je treba vykladať v súlade s cieľom Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (čl. 3 ods. 2).

Spotrebiteľ, ak si želá niečo z určitých dôvodov, minimálne sa predpokladá, že vie, prečo chce niečo individuálne vyjednať. Skutočnosť, že doložka je formulovaná v rámci štandardnej formulárovej zmluvy, neodôvodňuje záver, že oprávnený preukázal osobitné vyjednanie. Naopak, ide o sofistikované docielenie stavu, ktorý má formálne indikovať vyňatie rozhodcovskej doložky z režimu súdnej kontroly, čo odvolací súd hodnotí ako nekalú obchodnú prax v zmysle cieľov Smernice 2005/29 „O nekalých obchodných praktikách“, články 5 a nasl.

Javí sa nanajvýš nevierohodné, že zrazu by si spotrebiteľ - povinný v tomto exekučnom konaní, osobitne vyjednával rozhodcu, o pravidlách postupu ktorého, zdá sa, nemá vedomosti a oprávnený nemôže očakávať od súdu len akési „formálne“ odklepnutie exekúcie. Aj exekučné konanie je konanie, v ktorom sa má poskytnúť spravodlivá ochrana práv, a to aj práv povinného v zmysle judikatúry Súdného dvora Európskej únie (Oceano Grupo Editorial, Asturcom, Mostaza Claro, Pannom), ako aj v zmysle Charty základných práv Európskej únie, ktorá predpokladá vysoký stupeň politiky ochrany spotrebiteľa (čl. 38), a to všetko v záujme vyššej kvality života a ochrany hospodárskych záujmov spotrebiteľa (čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

Nie je treba preto aplikovať ani nepriamy účinok Smernice na to, aby bolo možné skonštatovať, že oprávnený ako dodávateľ mal v čase uzatvárania zmluvy explicitne zakázané dojednávať v typových zmluvách podmienky, ktoré spôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. O tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu informovanosti alebo slabšej vyjednávacej pozície (porov. rozsudok súdneho dvora MOSTAZA CLARO, bod. 25), by rovnako nemali byť žiadne pochybnosti. Z uvedeného (aj zo Smernice) teda vyplýva, že na spotrebiteľa pri typových zmluvách dopadá ochranný režim zákazu neprijateľných zmluvných podmienok. O takýto prípad ide aj v predmetnej právnej veci.

Ako už odvolací súd uviedol, stotožňuje sa s odôvodnením zo strany prvostupňového súdu a platí to aj pokiaľ ide o zdôvodnenie neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorej spotrebiteľ nemá na výber a je nútený podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu. O takýto prípad ide aj v predmetnej veci. Rozhodcovskú zmluvu dohodnutú za daných okolností považuje za neprimeranú zmluvnú podmienku, ktorá je v rozpore s platným právom. Exekučný súd sa totiž s istotou a najmä presvedčivým spôsobom vysporiadal s otázkou rozhodcovskej zmluvy ako neprijateľnej podmienky a svoje rozhodnutie v tomto smere aj náležite zdôvodnil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia žiadna pochybnosť, ktorú by bolo potrebné odstraňovať akýmkoľvek spôsobom, nevyplýva.

Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy odvolací súd vidí tiež v geografických dôvodoch v zmysle judikatúry súdneho dvora C-240/98 - C-244/98 *Océano grupo editoriale*. Neprimeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná vzdialenosť cca 419 km (H. - G.) na rozhodcovské konanie je odradzujúca.

Prvostupňový súd rozhodol správne a s doplnením dôvodov v súvislosti s odvolacími námietkami odvolací súd potvrdil uznesenie prvostupňového súdu ako správne s osvojením si dôvodov uvedených v napadnutom uznesení (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Odvolací súd odmieta argumenty oprávneného, že rozhodcovská zmluva bola v tomto prípade jednoznačne dohodnutá ako individuálna zmluvná podmienka v zmysle ust. § 53 OZ. V súlade s tým, čo odvolací súd na podporu správnosti rozhodnutia prvostupňového súdu uviedol, nemožno totiž očakávať právnu istotu a legitímne očakávania tam, kde bolo porušené právo, ako sa to stalo aj v prípade predmetnej zmluvy.

Preto odvolací súd napadnuté uznesenie v súlade s ustanovením § 219 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 4 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.